

زندگی

خواندن کتاب غیردرسی در سال تحصیلی چه اثراتی دارد

مهر، ماه بازگشت سکوت به کتابخانه است و تجدید قوا برای شروع یک سال تحصیلی جدید. این موقع ها این سؤال در ذهنم مطرح می شود که خواندن کتاب های داستانی و به عبارتی متفرقه (البته این نام از سوی والدین به این کتاب ها الصاق می شود) در وضعیت تحصیلی دانش آموزان چه اثری دارد؟

فقط درس و کتاب درسی!؟

آماده می شوند و می توانند مشکلات را خلاقانه و با الهام از تجربه هایی که از طریق خواندن کسب کرده اند، حل و فصل کنند.

با خواندن ادبیات داستانی به رشد بیشتر تفکر منطقی، انتزاعی، انتقادی و فلسفی کودک خود کمک خواهید کرد. تأثیر کتاب تدریجی، فعالانه، مشارکتی و پایدار است. شما به عنوان والدین بذری خواندن کتاب های غیردرسی را در ذهن کودک می کارید. اوطی سال های تحصیل که فصل تجربه کردن و آماده شدن برای بزرگسالی و زندگی مستقل است، این بذری را به درخت تنومندی تبدیل می کند که تا پایان عمرش از ثمره آن بهره مند می شود و آن را با سایر دوستانش به اشتراک می گذارد. کودک از زمانی که خواندن را آموخت، بهتر است به مطالعه کتاب غیردرسی مشغول شود تا خواندن در ذهنش به عملی از روی اجبار، برای کسب نمره و طی کردن مراحل تحصیل تبدیل نشود. تنها با این روش هاست که می توانیم توانایی فکر کردن و قدرت تحلیل را در یک جامعه بالا ببریم.

عملکرد بهتری دارند، در درس هایی مانند ریاضیات و علوم هم عملکرد بهتری دارند. اگر کسی در خواندن که یک مهارت پایه و اساسی است قوی نباشد، در خواندن تمام متون دچار مشکل می شود. بسیاری از مشکلاتی که در سطح دبیرستان، یا حتی در دانشگاه و دیگر سطوح علمی با آن مواجه هستیم این است که می خوانیم اما متوجه نمی شویم. یعنی سواد و مهارت خواندن پایین است. هیچ چیزی بهتر از خواندن را سرگرم کننده، مهارت خواندن را تقویت نمی کند. دانش آموزانی که به مطالعه غیردرسی می پردازند از آنجا که به امر مطالعه عادت دارند و در اوقات فراغت نیز به خواندن مشغول هستند؛ انجام تکالیف درسی برای شان سخت نیست و با رغبت بیشتری به آن می پردازند. مطالعه ادبیات داستانی آنها را با جهانی متفاوتی آشنا کرده، قدرت پردازش و حل مسأله را در آنها افزایش می دهد. در آنها رشد می دهد و برای رویارویی با مسائل مختلف در مدرسه یا خانواده

الهام اسماعیلی
نویسنده

با پایان سال تحصیلی، از اوایل خرداد ماه، هر روز بیش از قبل زنگ کتابخانه به صدا در می آید. دانش آموزان به جای مدرسه به کتابخانه می آیند. فضا کتابخانه پرشور می شود، شروع به خواندن کتاب های داستانی با موضوعات مختلف می کنند. از گرافیک رمان ها تا داستان های علمی. خانه درختی، تام گیتس، بیگ نیت و کمیک ها در کتابخانه برای امانت رزرو می شوند و بچه ها برای خواندن شان انتظار می کشند. این روزها ادامه دارد تا اینکه، روزهایی می رسد که بچه ها کتاب ها را تحویل می دهند، با یک حالت غمگینی خدا حافظی می کنند و می گویند: «دیگه کتاب نمی برم، مدرسه ها داره باز می شه، فرصت کتاب خواندن ندارم یا دیر از مدرسه می آیم و به کتابخانه نمی رسم.» این روزها زودتر از کاهش گرما، از کاهش مراجعه به کتابخانه، متوجه رسیدن شهریور ماه می شوم.

عوامل به شرایط محیطی و زیستی و امکانات سخت افزاری بستگی دارد: مثل نوع مدرسه، امکانات آموزشی و غیره. اما بخشی از این عوامل به کتاب و کتابخوانی مربوط می شود. برای نمونه تحقیقات پرلز نشان داده است، بچه هایی که برای سرگرمی کتاب داستان و رمان می خوانند، در سواد خواندن عملکرد بهتری دارند و همچنین در همه جا دنیا بچه هایی که پدر و مادر اهل مطالعه دارند، سطح سواد خواندنشان بیشتر از بچه های دیگر است. در سال ۲۰۱۱ برای نخستین بار، اجرای مطالعات تیمز و پرلز به طور همزمان در کشورهای عضو برگزار شد. نتایج آن در سه درس ریاضی، علوم و خواندن، قابل تأمل بود. این همزمانی نشان داد کودکانی که در آزمون پرلز عملکرد بهتری دارند، در آزمون تیمز هم عملکرد بهتری دارند. کسانی که در سواد خواندن

در مدارس برگزار می شود. آزمون پرلز، سواد خواندن را اندازه می گیرد و آزمون تیمز سواد علمی کودکان را، یعنی سواد علوم و ریاضی را می سنجد. مطالعه پرلز بر سه جنبه از سواد خواندن دانش آموزان متمرکز می شود: فرایندهای درک مطلب، اهداف خواندن و انواع رفتارها و نگرش ها نسبت به خواندن. آزمون پرلز، در مقطع چهارم ابتدایی انجام می شود؛ چرا که در این مقطع، بنیاد است که سواد خواندن کامل شده باشد. یعنی کودکان بتوانند متن را بخوانند، بفهمند و از آن استنباط داشته باشند. در این آزمون دو نوع خواندن را از هم تفکیک می کنند: خواندن اطلاعاتی (برای کسب دانش) و خواندن ادبی. در کنار این آزمون، در مطالعات پرلز، تمام عواملی را که در سواد خواندن مؤثر است، مورد بررسی قرار می دهند. بخشی از این

مهر، ماه بازگشت سکوت به کتابخانه است و تجدید قوا برای شروع یک سال تحصیلی جدید. این موقع ها این سؤال در ذهنم مطرح می شود که خواندن کتاب های داستانی و به عبارتی متفرقه (البته این نام از سوی والدین به این کتاب ها الصاق می شود) در وضعیت تحصیلی دانش آموزان چه اثری دارد؟ باعث افت تحصیلی و حواس پرتی آنها می شود یا برعکس موجب پیشرفت تحصیلی است؟ با بررسی که سال های گذشته در وضعیت تحصیلی اعضا کتابخانه داشتیم و با والدین و خود دانش آموزان صحبت کردم، به نتایج جالبی رسیدم. والدین دانش آموزانی که به خواندن کتاب های غیردرسی در دوران تحصیل ادامه می دادند و از کتابخانه، کتاب امانت می گرفتند، می گویند آنها از همکلاسی های خود کتاب های درسی را روان تر می خوانند و خواندن راحت تر کتاب ها آنها را در فهم و درک مطالب مطرح شده در کتاب و کلاس درس کمک می کند.

آزمون جهانی پرلز و آزمون تیمز هر سال از طرف آموزش و پرورش کشورهای مختلف

اگر کسی در خواندن که یک مهارت پایه و اساسی است قوی نباشد، در خواندن تمام متون دچار مشکل می شود. بسیاری از مشکلاتی که در سطح دبیرستان، یا حتی در دانشگاه و دیگر سطوح علمی با آن مواجه هستیم این است که می خوانیم اما متوجه نمی شویم. یعنی سواد و مهارت خواندن پایین است